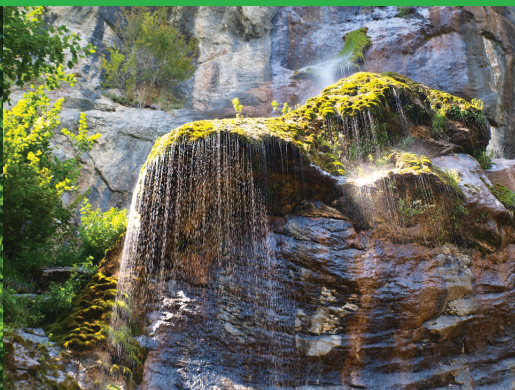

ВОДОПАДИТЕ В ПРИРОДЕН ПАРК *Врачански Балкан*

ДИРЕКЦИЯ НА ПРИРОДЕН ПАРК

ВРАЧАНСКИ БАЛКАН

2014

Водопадите в Природен парк „Врачански Балкан“

Водопадите – недокоснати къччета от природата, където въздухът е толкова чист и наситен, че чак можеш да видиш енергията да пулсира в него.

Водопадите са едни от местата, които действат като естествена лечебница, където за кратко време се балансира физическото, емоционалното и менталното състояние на човек. За благотворното, понякога чудотворно въздействие на тези природни енергии науката дава отговор. Той е свързан с това, че те са мощни генератори на отрицателни йони.

Отрицателните йони влизат в организма чрез белите дробове и кожата. Те зареждат кръвта и клетките с електрони и по този начин спомагат на организъмът да регулира много жизнено важни процеси.

Водопадите на Врачански Балкан

Специфичното съчетание между варовикова скална основа и течаща вода е способствало формирането на красиви водопади на територията на Природен парк „Врачански Балкан“. Те са пълноводни през май и юни, когато се събира повърхностен отток от топенето на снеговете и валежите. Част от водопадите пресъхват през август и септември, а през зимата замръзват.

Особено живописни са водопадите с височина над 10 м – Скакля 141 м, Шопката – 77 м, Боров камък – 66 м, Женската вода – 45 м, Крушовски водопад – 26 м, Соколски бигор – 18 м, Иван Пустини – 16 м и др.

От по-малките водопади интерес представлява водопада Бигоро над с. Зверино, който е единственият водопад с по-голяма широчина, отколкото височина.

Водопад Скакля

Разположен в един от най-живописните дялове на Врачанската планина на 5 км южно от град Враца, сред непристъпни скали. Скакля води началото си от извора Патлейна и околните долове и има пад на водата 141 м. Той е пълноводен след периодите на снеготопене и обилни валежи. През зимата замръзва като по-поякога натрупва огромни количества ледени образувания с различни причудливи форми.

Как да стигнем: Изходен пункт град Враца. По улицата над Служба „Пожарна безопасност“ (или покрай МБАЛ „Хр. Ботев“) се излиза в края на града при Дома за стари хора „Зора“. Пътеката минава покрай изоставена кариера за варовик и завива вляво, като пре-

сича коритото на потока, спускащ се от водопада. Пътеката извежда до карстов извор, където отново пресича реката и започва стръмно да изкачва към водопада.

Маркировката по маршрута е зелена.

Природозащитен статус: От 1978 г. водопадът и местността около него са обявени за природна забележителност, а през 1983 г. става част от резерват Врачански карст.

Любопитно: Името на Врачанската Скакля е обвито с легендарен ореол. Местните разказват красива история: в края на турското робство след един изморителен поход, османската войска преминала през Балкана и замръкнала под водопада. На сутринта, когато златните лъчи на слънцето осветили пенливите и скокливи води, спускащи се от отвесните скали, смаян от тази невиджана хубост, пашата, предводител на войската, възкликнал: „Машала, Скакля!“ Гледката на златната игрива вода му напомнила за една от жените в неговия харем, която била балканджийка и се казвала Скакля.

В района на водопада са останките от средновековното българско селище Патлейна. Природната забележителност е свързана и с възрожденската история на града – в края на август 1872 г. в местността Байра Васил Левски провел заседание с местния Революционен комитет.

Водопад Боров камък

Намира се на скалиста височина на 8 км южно от Згориград. В последните десетилетия той е един от основните туристически обекти на територията на парка. През студените зимни месеци водопадът замръзва и тогава предлага възможност за търсачите на силни усещания и алпинистите да осъществят истинско ледено катерене по замръзналите му води.

Как да стигнем: На 5 км от Враца се намира с. Згориград. След селото по асфалтов път се стига до м. Лагера, където е и началото на Врачанската екопътека. Маршрутът следва каньона на р. Лева, която образува живописна ждреловидна долина, сред изцяло съхранена природа. По цялата ѝ дължина могат да се наблюдават изключителни гледки – чудни скали, водни прагчета с буйни бързеи и прохладна букова гора. Множество мостове,

стълби и стъпала, ще Ви изведат пред водопада Боров камък, чиито води се спускат от 65 м. височина. Пътеката в този участък преодолява денивелацията от около 650 м. и изкачването до водопада трае около час.

Дирекцията на парка препоръчва движението по пътеката да става с водач и Ви пожелава приятна разходка!

Природозащитен статус: Водопада Боров камък е на територията на защитена местност „Боров камък“, разположена върху площ от 160 хектара. На територията ѝ се срещат ценни растителни видове, като: обикновена кандилка, лаврово бясно дърво, черен бор, орхидеи, лудо биле и др.

Любопитно: Името на водопада идва от наличието на естествени находища на черен бор по скалите в района.

Местността е свързана с историята на рудодобива. В началото на миналия век, през 1909 г. тук е основана рудничарска секция на миньорите от мина „Плакалница“, за което напомня паметника в близост до водопада.

Водопад при Манастира Св. Иван Пусти

Водопадът се намира на около 12 км северозападно от град Враца, непосредствено преди манастира „Св. Иван Пусти“. В основата на скалите над манастира се образува плитка, но висока и широка пещера с карстов извор. Върху западната стена на пещерата са запазени следи от скални икони с образите на св. Иван Рилски и св. Йоан Богослов. Под нея е свещеният извор с езерото за чиято вода се вярва, че е лековита. Тя минава покрай църковната сграда и пада от 10 м височина, като образува водопада.

Как да стигнем: С кола: Следвайте пътя от гр. Враца за Монтана и

завивате по кафява указателна табела за манастир Св. Иван Пусти. Водопадът се намира по стръмен склон в дясно преди манастира.

Любопитно: Сегашната църква е построена върху останките на по-стара, като част от нея е вградена в новата сграда. Фреските в пещерата и някои от стенописите в църквата показват, че тя е възстановена през XVI в., но създаването на манастира се отнася в епохата на Второто българско царство При възобновяването на манастирския комплекс през 1928 г. той е осветен с името „Св. Иван Рилски“. Над манастира е пещерата Постницата, разположена върху отвесна скала. В нея на височина пет-шест метра в малка скална ниша е изградена миниатюрна църквичка със свод от преплетени лозови пръчки, измазан с вар, на който все още може да се разпознае фигурата на Христос Вседържител. Според легендите това е най-старата част на манастира – тук живял четирийсет дни в пост и молитви най-почитаният и най-обичаният български светец Иван Рилски. Постницата е уникална за нашите земи.

Водопад Бигоро (Златица)

Намира се над село Зверино под местността Бигоро. Водопада се образува от водите на река Златица. Вероятно името му идва от бигор – вид пореста и мека седиментна скала-през която минават водите на водопада. Интересен факт е, че водопада се разлива на широчина 10 м, а водата пада от височина 7 м.

Как да стигнем: Тръгва се по пешеходният маршрут над село Зверино и се следва долината на река Златица.

Медковски водопад

Намира се в горната част на Медковски дол и има 38 м пад на водата. По каньона на реката има множество малки живописни водопади и вирчета.

Как да стигнем: Изходен пункт град Враца, кв. Медковец. От последната тролейбусна спирка се следва синя туристическа маркировка до пресичането на реката. След което се следва долината на реката до достигането на водопада.

Природозащитен статус: Водопадът се намира на територията на резерват Врачански карст. За преминаване по маршрут през резервата е желателно да се ползва водач.

Водопад Женската вода

Постоянен водопад в района на Манастирски дол с пад на водата 45 м. В началото на дола се намират развалини от средновековния манастир „Св. Троица“. Манастирът е известен като книжовен център. Благодарение грижовността на монасите и на игумена-книжовник Варлаам (който е между първите хаджии от Врачанско) в него било създадено едно от най-старите килийни училища за

Северозападна България.

Как да стигнем: Изходен пункт град Враца след магазин Технополис се тръгва надясно по земен път и се следва долината на река Чукарски дол.

Природозащитен статус: Водопадът се намира на територията на резерват Врачански карст. За преминаване по маршрут през резервата е желателно да се ползва водач.

Любопитно: Легендата разказва, че около манастира се криели хайдути, които причаквали турските кеврани по пътя от Видин за Цариград. Случило се веднъж един от тях да отиде на сватба в съседно село, като върху хайдушките дрехи облякъл овчарски. Залисал се и заиграл хоро, хвърлил овчарските дрехи и черкестите го погнали. Скрил се, но те довели въоръжена дружина от Враца и ограбили и изгорили манастира. В една от тези пещери, намираща се над манастира, в ляво от Манастирски дол, според друго предание, се криел няколко месеца един от Ботевите четници, след разбиване на четата и смъртта на войводата.

Водопад Шопката

Височина на водопада е около 77 м. Намира се в района на Лесков дол в землището на село Паволче. До него се стига трудно, а вода има само на пролет, след обилни дъждове. През зимата се практикува скално катерене.

Как да стигнем: Изходен пункт град Враца по посока София. След разклона за село Паволче в района на асфалтовата

база в дясно има отбивка и малък железен мост. От там тръгва пътека, която следва долината на река Крушовица.

Природозащитен статус: Водопадът се намира на територията на резерват Врачански карст. За преминаване по маршрут през резервата е желателно да се ползва водач.

Любопитно: В миналото с думата „шопка“ означавало – място, където изтича вода от извор(чучур).

Водопад Песопин камък

Водопада е разположен в землището на Лютаджик и е с височина 14 м. Началото си води от долния вход на едноименната пещера – Песопин камък с дължина 174 м. Под водопада реката е образувала красиви бигорни езерца покрити с мъхове през цялата година.

Как да стигнем: Тръгва се по пътеката Планинарство за начинаещи от х. Леденика. Водопадът се намира в стръмен склон близост до къта за отдих след чешмата в м. Мижичница.

Мерки за безопасност за желаещите да ги посетят:

- ❖ Обуйте удобни и стабилни обувки. Около водопадите камъните са покрити с мъх, а скалите са морки и хлъзгави
- ❖ Носете си дъждобран.
- ❖ Понякога се налага да минете в близост до водната струя. Стойте на достатъчно безопасно разстояние както над водопада, така и под него! Случва се да се отчупят парчета скала, особени след силни дъждове.
- ❖ Проучете терена на карта. Потърсете водач или някой, който има опит или вече е ходил.
- ❖ Заредете батериите на телефона си.
- ❖ Желаем Ви едно незабравимо приключение!

Използвана литература:

<http://www.spisanie8.bg> <http://www.spisanie8.bg>

Николов, И. 2013. Българските водопади фото пътеводител. изд. Бико България, София.

Снимките са предоставени от Мариана Генова, Красимир Лаковски, Никола Стефанов и Симеон Донов.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

Решения за
по-добър живот

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

Природозащитен център НАТУРА
3000 Враца, ул. „Поп Сава Катрафилов“ №27–29 (на Червения площад)
тел.: 092/66 03 18; e-mail: naturacenter@abv.bg
facebook: Природозащитен център НАТУРА

Дирекция на Природен парк „Врачански Балкан“
3000 Враца, п.к 241
тел. 092/66 58 49; e-mail: vratchanskybalkan@abv.bg

Тази брошура е изработена по проект „Изпълнение на дейности за устройство и управление на Природен парк „Врачански Балкан“, договор N DIR-5113326-C-005, който се финансира от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България чрез Оперативна програма „Околна среда 2007–2013 г.“,
[http:// ope.moew.government.bg/bg](http://ope.moew.government.bg/bg)